

Centralna Komisja Egzaminacyjna

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

Układ graficzny © CKE 2010

WPISUJE ZDAJĄCY

KOD

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

*Miejsce
na naklejkę
z kodem*

EGZAMIN MATURALNY Z WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE

POZIOM PODSTAWOWY

CZERWIEC 2012

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 20 stron (zadania 1 – 35). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
6. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
7. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

**Czas pracy:
120 minut**

**Liczba punktów
do uzyskania: 100**

MWO-P1_1P-123

Zadanie 1. (4 pkt)

Do każdego podanego opisu koncepcji genezy państwa dopisz jej nazwę.

A. Państwo powstało, ponieważ jedne ludy uzyskiwały przewagę ekonomiczną i militarną nad innymi, dzięki czemu zajmowały ich ziemie.

.....

B. Jednostki decydują się stworzyć państwo, kiedy uświadamiają sobie, że są od siebie zależne i następnie umawiają się, kto powinien otrzymać władzę.

.....

C. Władza państwowa pochodzi od Boga i z jego woli jest nadawana ludziom.

.....

D. Państwo powstało, gdy klasa posiadająca przejmowała kontrolę nad społeczeństwem, a władza w jej ręku stawała się narzędziem służącym do panowania ekonomicznego.

.....

Zadanie 2. (2 pkt)

Zaznacz dwa zdania prawdziwe, wpisując w tabeli obok każdego z nich znak „X”.

	Zdanie	
A.	Funkcja socjalna realizowana przez państwo polega na zapewnieniu obywatelom pomocy społecznej.	
B.	Państwo definiujemy jako wspólnotę ludzi posługujących się tym samym językiem.	
C.	Referendum jest jedną z form demokracji pośredniej.	
D.	W demokratycznym państwie prawnym władza działa w ramach prawa i na podstawie prawa.	

Zadanie 3. (1 pkt)

Podaj nazwę doktryny politycznej, której założenia przedstawiono w tekście.

Dąży do likwidacji dominacji mężczyzn w życiu społecznym, głosi program równego uczestnictwa kobiet i mężczyzn w życiu publicznym i prywatnym.

.....

Zadanie 4. (1 pkt)

Podaj nazwę współczesnego ruchu politycznego, którego dotyczą poniższe teksty.

Zwykle rodzi się [...] w sytuacjach kryzysu zaufania do instytucji państwa oraz przywódców politycznych i występuje z mglistą ideą przywrócenia władzy ludu.

Źródło: P. Śpiewak, *Obietnice demokracji*, Warszawa 2004.

[...] wciąż bardzo silna [...] jest pozycja „partii deficytu”, ugrupowań które są skłonne wszystko obiecać, ekspresowo poszukać winnych narodowych nieszczęść, dostarczyć tak zwanych wartości i napiąć patriotyczną strunę.

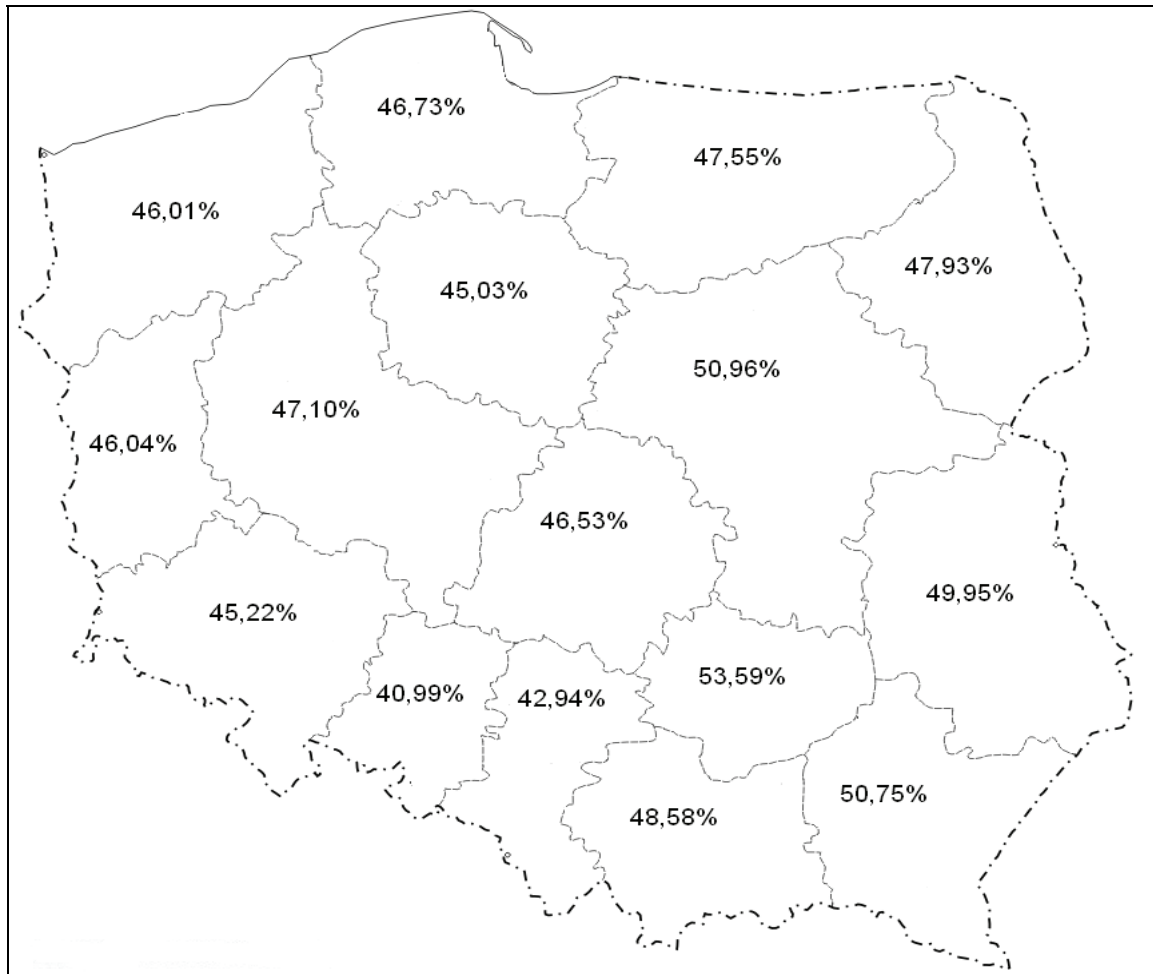
Źródło: T. Maćkowiak, *Pula...*, „Polityka”, nr 26/2010.

.....

Zadanie 5. (3 pkt)

Na podstawie mapy i własnej wiedzy uzupełnij tabelę, wpisując brakujące informacje.

Frekwencja w wyborach do organów samorządu terytorialnego w 2010 roku

	Nazwa województwa	Nazwa stolicy województwa	Frekwencja
A.	świętokrzyskie		
B.			47,55%
C.		Katowice	

Zadanie 6. (3 pkt)

Uzupełnij – zgodnie z ustawą zasadniczą – zdania dotyczące zasad ustrojowych Rzeczypospolitej Polskiej.

- A. Władza zwierzchnia w Rzeczypospolitej Polskiej należy do .....
- B. Najwyższym prawem w Rzeczypospolitej Polskiej jest .....
- C. Ustrój terytorialno-administracyjny Rzeczypospolitej Polskiej zapewnia .....
- ..... władzy publicznej.

Zadanie 7. (4 pkt)

Rozstrzygnij, które zdania dotyczące demokracji w Rzeczypospolitej Polskiej są prawdziwe, a które fałszywe. W tabeli obok każdego zdania wpisz odpowiednio *prawda* lub *fałsz*.

	Zdanie	Prawda / Fałsz
A.	Inicjatywa ludowa polega na złożeniu zgodnie z obowiązującymi procedurami projektu ustawy przez co najmniej 100 tysięcy obywateli.	
B.	Referendum ogólnokrajowe dotyczące przystąpienia Polski do Unii Europejskiej przeprowadzono w maju 2004 roku.	
C.	Władze są zobowiązane postąpić zgodnie z wolą obywateli, jeśli w referendum ogólnokrajowym frekwencja przekroczy 30%.	
D.	Mieszkańcy powiatu mogą odwołać starostę w wyniku referendum lokalnego, jeśli frekwencja przekroczy 30%, a za takim rozwiązaniem opowie się ponad połowa głosujących.	

Zadanie 8. (4 pkt)

Na podstawie fragmentów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i własnej wiedzy wykonaj polecenia.

Art. 165.

1. Jednostki samorządu terytorialnego mają osobowość prawną. Przysługują im prawo własności i inne prawa majątkowe.
2. Samodzielność jednostek samorządu terytorialnego podlega ochronie sądowej.

Art. 166.

1. Zadania publiczne służące zaspokajaniu potrzeb wspólnoty samorządowej są wykonywane przez jednostkę samorządu terytorialnego jako zadania własne.
2. Jeżeli wynika to z uzasadnionych potrzeb państwa, ustawa może zlecić jednostkom samorządu terytorialnego wykonywanie innych zadań publicznych. Ustawa określa tryb przekazywania i sposób wykonywania zadań zleconych.
3. Spory kompetencyjne między organami samorządu terytorialnego i administracji rządowej rozstrzygają sądy administracyjne.

Art. 167.

1. Jednostkom samorządu terytorialnego zapewnia się udział w dochodach publicznych odpowiednio do przypadających im zadań.
2. Dochodami jednostek samorządu terytorialnego są ich dochody własne oraz subwencje ogólne i dotacje celowe z budżetu państwa.
3. Źródła dochodów jednostek samorządu terytorialnego są określone w ustawie.
4. Zmiany w zakresie zadań i kompetencji jednostek samorządu terytorialnego następują wraz z odpowiednimi zmianami w podziale dochodów publicznych.

Art. 171.

1. Działalność samorządu terytorialnego podlega nadzorowi z punktu widzenia legalności.
2. Organami nadzoru nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego są Prezes Rady Ministrów i wojewodowie, a w zakresie spraw finansowych regionalne izby obrachunkowe.
3. Sejm, na wniosek Prezesa Rady Ministrów, może rozwiązać organ stanowiący samorządu terytorialnego, jeżeli organ ten rażąco narusza Konstytucję lub ustawy.

A. Wyjaśnij, jakie możliwości działania daje gminie posiadanie osobowości prawnej.

.....
.....
.....

B. Podaj trzy przykłady zadań własnych gminy.

- .....
- .....
- .....

C. Wskaż trzy źródła finansowania zadań gminy.

- .....
- .....
- .....

D. Podaj przesłanki, które mogą być podstawą do rozwiązania rady gminy.

.....
.....
.....
.....

Zadanie 9. (4 pkt)

Uzupełnij tabelę, wpisując po dwa przykłady konstytucyjnych kompetencji Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w stosunku do każdego z podanych organów państwa.

Kompetencje Prezydenta Rzeczypospolitej w stosunku do	
A. Sejmu RP	B. Rady Ministrów RP
•	• .....
.....	.....
.....	.....
•	• .....
.....	.....
.....	.....

Zadanie 10. (1 pkt)

Podkreśl nazwę instytucji, przed którą członkowie Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej ponoszą solidarną odpowiedzialność polityczną.

- A. Prezydent RP
- B. Sejm RP
- C. Trybunał Stanu
- D. Trybunał Konstytucyjny

Zadanie 11. (1 pkt)

Podaj nazwę konstytucyjnego organu władzy, któremu w Rzeczypospolitej Polskiej podlega Biuro Bezpieczeństwa Narodowego.

.....

Zadanie 12. (1 pkt)

Podaj imię i nazwisko polityk, pełniącej w latach 1992–1993 urząd Prezesa Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej.

.....

Zadanie 13. (3 pkt)

Uzupełnij tabelę, wpisując właściwe nazwy instytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Odpowiedzi wybierz spośród: Prezes Najwyższej Izby Kontroli, Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego, Prezes Trybunału Konstytucyjnego, Rzecznik Praw Obywatelskich.

	Nazwa instytucji	Długość kadencji instytucji	Nazwa organu powołującego
A.		6 lat	Prezydent RP
B.		9 lat	Prezydent RP
C.		6 lat	Sejm RP za zgodą Senatu RP

Zadanie 14. (4 pkt)

Na podstawie fragmentów art. 235 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i własnej wiedzy wykonaj polecenia.

1. Projekt ustawy o zmianie Konstytucji może przedłożyć co najmniej 1/5 ustawowej liczby posłów, Senat lub Prezydent Rzeczypospolitej.

4. Ustawę o zmianie Konstytucji uchwała Sejm większością co najmniej 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów oraz Senat bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby senatorów.

6. Jeżeli ustawa o zmianie Konstytucji dotyczy przepisów rozdziałów I, II lub XII, podmioty określone w ust.1 mogą zażądać, w terminie 45 dni od dnia uchwalenia ustawy przez Senat, przeprowadzenia referendum zatwierdzającego.

A. Podaj nazwę organu władzy wykonawczej mającego prawo inicjatywy ustawodawczej, który nie został wymieniony w procedurze zmiany Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

.....

B. Podaj nazwę organu władzy wykonawczej, który może zażądać przeprowadzenia referendum zatwierdzającego w sprawie zmiany Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

.....

C. Podaj nazwy większości wymaganych do uchwalenia ustawy o zmianie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

w Sejmie RP – większość .....

w Senacie RP – większość .....

Zadanie 15. (3 pkt)

Rozstrzygnij, które zdania dotyczące organów ochrony prawa w Rzeczypospolitej Polskiej są prawdziwe, a które fałszywe. W tabeli obok każdego zdania wpisz odpowiednio *prawda* lub *fałsz*.

	Zdanie	Prawda / Fałsz
A.	Rzecznik Praw Obywatelskich jest obowiązany udzielić pomocy prawnej cudzoziemcowi, będącemu obywatelem UE.	
B.	Prokuratura zajmuje się czuwaniem nad ściganiem przestępstw.	
C.	Adwokaci mogą reprezentować przed sądami osoby fizyczne i osoby prawne.	

Zadanie 16. (1 pkt)

Podkreśl nazwę aktu prawnego będącego źródłem powszechnie obowiązującego prawa w Rzeczypospolitej Polskiej.

- A. zarządzenie ministra
- B. rozporządzenie ministra
- C. statut organizacyjny
- D. umowa cywilnoprawna

Zadanie 17. (3 pkt)

Do każdego opisanego w tabeli zdarzenia dopisz nazwę dziedziny prawa je regulującej. Odpowiedzi wybierz spośród: prawo cywilne, prawo karne, prawo konstytucyjne, prawo administracyjne.

	Zdarzenie	Dziedzina prawa
A.	Wynajmujący zabrał najemcy w celu przywłaszczenia 500 złotych.	
B.	Dyrektor szkoły wydał decyzję o usunięciu ucznia ze szkoły.	
C.	Najemca nie naprawił szkody wyrządzonej w nieruchomości wynajmującego.	

Zadanie 18. (3 pkt)

Do każdego przykładu praw i wolności człowieka dopisz nazwę odpowiadającego mu rodzaju tych praw. Odpowiedzi wybierz spośród: 1) prawa i wolności osobiste, 2) prawa i wolności polityczne, 3) prawa i wolności socjalne, 4) prawa solidarnościowe.

- A. prawo do pracy .....
- B. wolność zgromadzeń .....
- C. nietykalność osobista .....

Zadanie 19. (3 pkt)

Podaj pełne nazwy Wspólnot Europejskich, które zostały utworzone na mocy

A. Traktatu Paryskiego.

.....

B. Traktatów Rzymskich.

- .....
- .....

Zadanie 20. (3 pkt)

Wpisz informacje o polityku przedstawionym na zdjęciu.

A. Imię i nazwisko

.....

B. Państwo urzędowania

.....

C. Zajmowane stanowisko państwowe w 2011 roku

.....

Zadanie 21. (4 pkt)

Na podstawie mapy i własnej wiedzy uzupełnij tabelę. Wpisz nazwy państw, które nie są członkami Unii Europejskiej oraz numery, którymi oznaczono je na mapie.

Państwo	Numer na mapie

Zadanie 22. (3 pkt)

Na podstawie tekstu źródłowego i własnej wiedzy wykonaj polecenia.

– *Twierdzi pan, że ekonomia jest złym narzędziem polityki. [...]*

– Nie powinniśmy używać ekonomii jako broni dyplomatycznej, bo nie jest ona dobrym narzędziem zastraszania. Jeśli nakłada się na jakiś kraj embargo, żeby zmusić go do zmiany polityki na bardziej pokojową, to trzeba się liczyć z nieskutecznością takiego rozwiązania. Nie ma żadnych historycznych dowodów, że embargo przyczyniały się do pożądanej zmiany polityki krajów, na które były nakładane. Oczywistym przykładem jest Irak. Embarga mogłyby być skuteczne wyłącznie w wypadku małych i słabych krajów. Handlować trzeba w nieskrępowany sposób nawet z dyktaturami, bo to je łągodzi, choć do zapewnienia światowego pokoju jest to niewystarczające.

– *Czy handel z krajami, których władze zabijają swoich obywateli, nie jest niemoralny?*

– Niemoralne byłoby z nimi nie handlować. Wtedy karalibyśmy nie władze tych krajów, ale ich obywateli. Nomenklatura w krajach komunistycznych, mimo nakładanych na ich towary ceł, mimo takiego czy innego embargo, zawsze sobie radziła i żyła we względnym dobrobycie. To ludzie cierpieli. Dlatego nawet Iran czy Koreę Północną powinniśmy traktować jako równorzędnych partnerów gospodarczych [...]. Wierzę w siłę globalizacji i w to, że wolnorynkowa ekonomia przynosi wszystkim korzyści. Kapitalizm sprawia, że łatwiej pojawia się demokracja, choć nie jest jej gwarancją.

Źródło: *Handlować trzeba nawet z dyktaturami*, wywiad z R. Aumannem, „Wprost”, nr 1–2/2010.

A. Wskaż, jak jest oceniona w tekście skuteczność stosowania embargo jako formy realizacji określonych celów w polityce. Uzasadnij odpowiedź.

.....
.....
.....

B. Podaj, dlaczego – zgodnie z rozumowaniem przedstawionym w tekście – należy prowadzić wymianę z krajami niedemokratycznymi. Przedstaw dwa argumenty.

- .....
  - .....
- .....

C. Wyjaśnij pojęcie embargo.

.....
.....

Zadanie 23. (2 pkt)

Do każdego podanego opisu kompetencji dopisz nazwę właściwej instytucji Unii Europejskiej.

A. Organ wykonawczy Unii Europejskiej będący instytucją odpowiedzialną za bieżącą politykę Unii, nadzorujący prace wszystkich jej agencji i zarządzający jej funduszami. Posiada wyłączną inicjatywę legislacyjną w zakresie ustawodawstwa w procedurze zwykłej.

.....

B. Jest jedynym organem Unii Europejskiej wybieranym w bezpośrednich wyborach powszechnych. Reprezentuje obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej.

.....

Zadanie 24. (3 pkt)

Rozstrzygnij, które zdania dotyczące integracji europejskiej są prawdziwe, a które fałszywe. W tabeli obok każdego zdania wpisz odpowiednio *prawda* lub *fałsz*.

	Zdanie	Prawda / Fałsz
A.	<i>Euro</i> jest środkiem płatniczym w Niemczech, Estonii i Słowacji.	
B.	Przewodnictwo w Komisji Europejskiej jest pełnione rotacyjnie przez wszystkie państwa członkowskie UE.	
C.	Strefa Schengen jest obszarem, na którym została zapewniona swoboda przepływu osób.	

Zadanie 25. (2 pkt)

Na podstawie tekstu źródłowego i własnej wiedzy wykonaj polecenia.

Racjonalny nacjonalizm jest dla zjednoczonej Europy koniecznością. Stanowi kolektywny instynkt społeczny, parafrazę dawnego patriotyzmu. Jest w procesie integracji politycznym hamulcem bezpieczeństwa. Nacjonalizm służył przez dziesiątki lat jako ideologiczne zaplecze polityki państw. Pod jego sztandarem zarówno przynoszono wolność, jak i ją odbierano.

Źródło: M. Muszyński, *Renesans nacjonalizmu*, „Wprost”, nr 46/2007.

A. Wskaż, czy – zdaniem autora tekstu – nacjonalizm w kontekście integracji politycznej Europy pełni rolę pozytywną, czy negatywną.

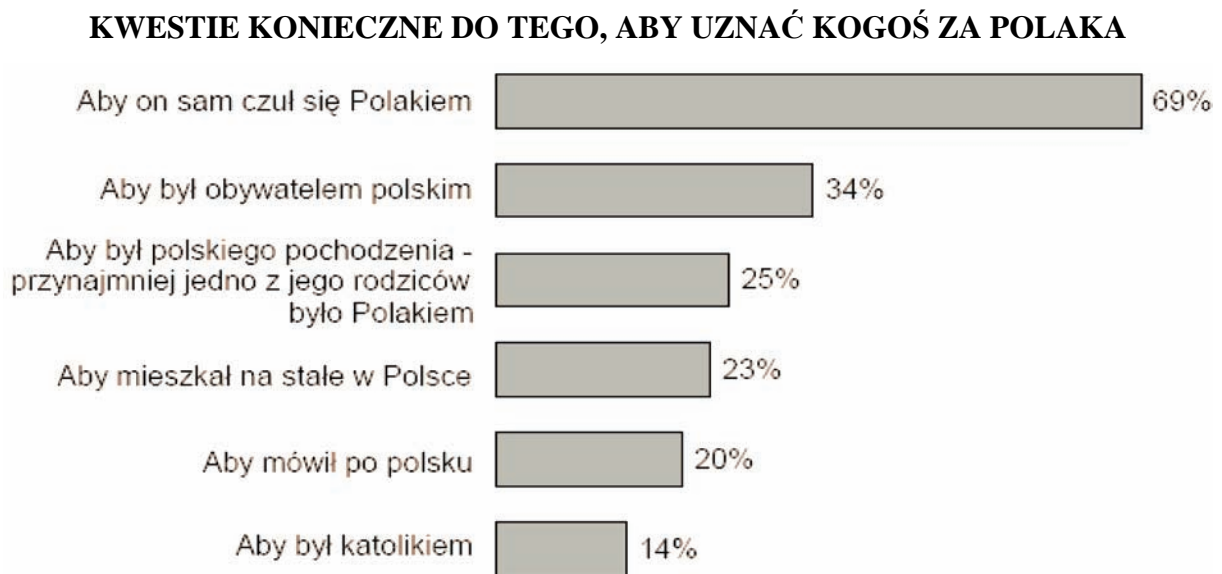
.....

B. Wybierz zdanie, które świadczy o ambiwalentnym stosunku autora tekstu do nacjonalizmu.

.....
.....
.....

Zadanie 26. (1 pkt)

Na podstawie danych z wykresu podaj, jaki odsetek respondentów utożsamia pojęcia narodu politycznego i narodu etniczno-kulturowego.

Źródło: Tożsamość narodowa Polaków oraz postrzeganie mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce, Komunikat z badań CBOS BS/84/2005.

.....

Zadanie 27. (1 pkt)

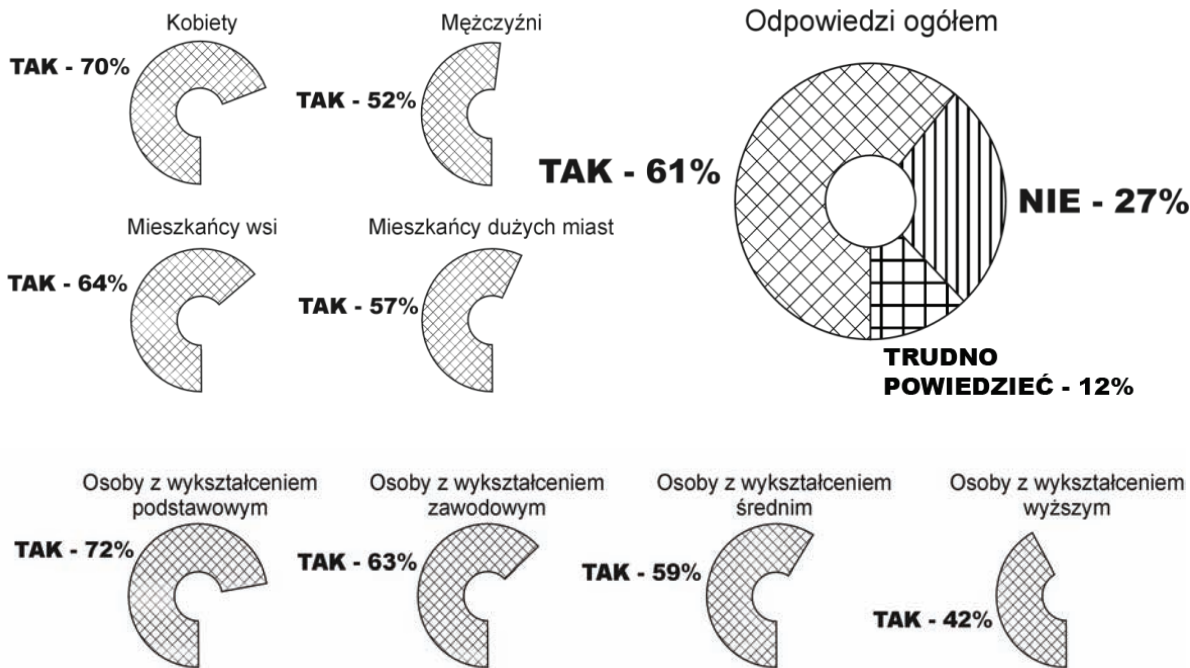
Podkreśl nazwę procesu wpajania społeczeństwu określonych przekonań za pomocą uporczywej propagandy.

- A. indoktrynacja
- B. informacja
- C. inkulturacja
- D. inwigilacja

Zadanie 28. (3 pkt)

Na podstawie danych z wykresów kołowych i własnej wiedzy wykonaj polecenia.

CZY PANI / PANA ZDANIEM POŁOWA MIEJSC NA LISTACH WYBORCZYCH POWINNA BYĆ ZAREZERWOWANA DLA KOBIET?

Źródło: PBS DGA dla „Gazety”, „Gazeta Wyborcza”, 10.07.2009.

A. Podaj nazwę mechanizmu polegającego na zagwarantowaniu pewnej kategorii osób określonego odsetka (np. 50%) miejsc na listach wyborczych, w konkursach.

.....

B. Wyjaśnij, jak miejsce zamieszkania i płeć różnicują respondentów w sprawie przeznaczania połowy miejsc na listach wyborczych dla kobiet.

• .....

.....

.....

• .....

.....

.....

C. Określ zależność między wykształceniem respondentów a ich stosunkiem do przeznaczania połowy miejsc na listach wyborczych dla kobiet.

.....

.....

Zadanie 29. (1 pkt)

Podaj nazwę zjawiska społecznego przedstawionego na rysunku satyrycznym.

Źródło: <http://sawka.interia.pl>

- A. moralność chrześcijańska
- B. socjalizacja pierwotna
- C. terroryzm
- D. korupcja

Zadanie 30. (2 pkt)

Na podstawie danych z tabel wykonaj polecenia.

Tabela 1. Czy, Pana(i) zdaniem, Polska jest krajem, w którym żyje się bezpiecznie?	Wskazania respondentów według terminów badań			
	IV.06	IV.07	III.08	IV.09
	w procentach			
Tak	43	53	68	69
Nie	53	43	30	29

Tabela 2. Czy miejsce, w którym Pan(i) mieszka, można nazwać bezpiecznym i spokojnym?	Wskazania respondentów według terminów badań			
	IV.06	IV.07	III.08	IV.09
	w procentach			
Tak	78	81	87	88
Nie	21	18	12	12

Na podstawie: *Poczucie bezpieczeństwa i opinie o pracy policji*, Komunikat z badań CBOS BS/74/2009.

A. Porównaj poczucie bezpieczeństwa Polaków w najbliższej okolicy ich zamieszkania z poczuciem bezpieczeństwa w skali kraju.

.....

.....

.....

B. Podaj tendencję w odczuwaniu bezpieczeństwa przez Polaków w latach 2006–2009.

.....

Zadanie 31. (4 pkt)

Na podstawie materiałów źródłowych i własnej wiedzy wykonaj polecenia.

Tabela. Przestępczość w Polsce (w tys.)

Lata	Liczba przestępstw
2000	1266,9
2001	1390,1
2002	1404,2
2003	1466,6
2004	1461,2
2005	1338,0
2006	1287,9
2007	1153,0
2008	735,0

Na podstawie: dane Komendy Głównej Policji.

Interpelacja nr 15760

Panie Ministrze! Każdego roku rocznik statystyczny GUS publikuje dane dotyczące przestępczości w Polsce. Jednak dane te, wbrew temu, co mogłoby się wydawać, nie odzwierciedlają informacji o całości przestępczości ujawnionej w Polsce, a tylko informację o przestępstwach ujawnionych (stwierdzonych) przez Policję. Nie uwzględniają one danych o przestępstwach ujawnionych (stwierdzonych) przez inne organy państwowe, takie jak ABW, CBA, Straż Graniczna, organy kontroli skarbowej.

Źródło: www.gover.pl

A. Przedstaw tendencje zmian liczby przestępstw w latach 2000–2008.

.....

.....

.....

B. Oceń, czy dane zaprezentowane w tabeli dotyczą wszystkich przestępstw w Polsce. Odpowiedź uzasadnij.

.....

.....

.....

C. Rozwiń skróty

GUS – .....

CBA – .....

Zadanie 32. (2 pkt)

Wybierz dwa zdania, w których zawarte są tylko fakty. Wpisz w wyznaczone miejsce litery, którymi oznaczono te zdania.

- A. Szóstego kwietnia mija 20 lat od chwili uchwalenia przez Sejm ustaw o ministrze spraw wewnętrznych, Policji oraz Urzędzie Ochrony Państwa [...].
- B. Z [...] formacji, jaką była SB, powstał [...] UOP, ulegający w następnych latach zmianom organizacyjnym aż do chwili, gdy po usamodzielnieniu wywiadu stał się Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego.
- C. Warto przypomnieć, że ta nowa służba miała wiele [...] sukcesów, jak choćby ewakuacja z Iraku zagrożonych aresztowaniem agentów CIA, wielka akcja osłony Żydów emigrujących do Izraela ze Związku Radzieckiego czy stworzenie elitarniej jednostki Grom [...].
- D. Gdyby nasze rocznice nie ograniczały się do okolicznościowych obchodów, a stanowiły też bodziec do przemyśleń i zmian, może wreszcie nastąpiłaby rozsądna reorganizacja służb, wyjęcie ich spod nadzoru premiera, wyraźne rozgraniczenie kompetencji, ustalenie zasad pracy operacyjnej i granic tajemnicy, choćby w głośnych sprawach podsłuchów.
- E. Platforma taki plan reorganizacji miała prawie gotowy już na początku rządzenia, ale jakoś nie może on wejść w sferę realizacji. Może go już zresztą zupełnie odłożono na półkę.

Źródło: J. Paradowska, *Gdyby rocznice czegoś uczyły...*, „Polityka”, nr 14/2010.

zdania zawierające wyłącznie fakty –

Zadanie 33. (3 pkt)

Na podstawie tekstu źródłowego i własnej wiedzy wykonaj polecenia.

W traktacie [ustanawiającym] NATO gwarancje bezpieczeństwa zapisano w mniej rygorystyczny sposób. Stosowny artykuł brzmiał *zbrojna napaść na jedną (umawiającą się Stronę) lub więcej z nich w Europie lub Ameryce Północnej będzie uznana za napaść przeciwko nim wszystkim, i dlatego (Strony) zgadzają się, że jeżeli taka napaść nastąpi, to każda z nich [...] udzieli pomocy [...] napadniętym, podejmując niezwłocznie, samodzielnie jak i w porozumieniu z innymi Stronami, działania, jakie uzna za konieczne, łącznie z użyciem siły zbrojnej [...]*. [Po 11 września] Rada Atlantycka podjęła decyzje o uruchomieniu, po raz pierwszy w historii NATO, mechanizmu gwarancji.

Źródło: J. Onyszkiewicz, *Czy NATO umrze za Gdańsk?*, „Polityka”, nr 10/2010.

A. Podaj rok podpisania traktatu, na mocy którego powstała organizacja wskazana w tekście.

.....

B. Wyjaśnij, na czym polega opisany w tekście mechanizm gwarancji.

.....
.....
.....

C. Wskaż, jakiego wydarzenia dotyczy data zamieszczona w ostatnim zdaniu tekstu.

.....

Zadanie 34. (2 pkt)

Na podstawie tekstu źródłowego i własnej wiedzy wykonaj polecenia.

Polska jest zaangażowana w operacje wojskowe w Iraku i Afganistanie, słyszałem o pojawiających się w związku z tym groźbach. Jednak, moim zdaniem, wybór miejsca zamachu przez terrorystów wcale nie zależy od stopnia zaangażowania danego kraju w te wojny. W końcu w siłach koalicyjnych w Iraku uczestniczyło ponad trzydzieści państw, a do zamachów doszło jedynie w kilku. Bo schemat działania terrorystów jest zupełnie inny – spójrzmy na przykład Hiszpanii czy Wielkiej Brytanii: zarówno w Madrycie, jak i w Londynie za zamachy odpowiadają „rodzimi” muzułmanie. Bo wybór miejsca ataku w dużym stopniu determinuje lokalne zaplecze.

Można powiedzieć, że Polska jest w o tyle lepszej sytuacji, że mniejszość muzułmańska jest w niej naprawdę nieliczna [...]. Mogę nawet zaryzykować twierdzenie, że jeśli wasz rząd zastosuje świadomą politykę ograniczonego przyjmowania osób z państw islamskich, zapobiegnie to wyhodowaniu rodzimych ekstremistów. To dość oczywisty mechanizm – gdy w waszym kraju będzie niewielu muzułmanów, to każdy potencjalny islamski terrorysta, który próbuje się do was dostać, zostanie łatwo dostrzeżony.

Źródło: F. Forsyth, *Nie wpuszczajcie muzułmanów*, www.dziennik.pl, 19.10.2007.

A. Wskaż, jaka – zdaniem autora tekstu – jest główna przyczyna zagrożenia terrorystycznego w państwach europejskich.

.....
.....

B. Oceń z punktu widzenia tolerancji działanie sugerowane przez autora tekstu władzom polskim.

.....
.....
.....
.....
.....

Zadanie 35. (15 pkt)

Scharakteryzuj, uwzględniając wpływ sytuacji międzynarodowej, kwestię bezpieczeństwa wewnętrznego Polski i zaproponuj działania mające na celu jego poprawę. Odwołaj się do materiałów źródłowych z zadań 30–34.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

BRUDNOPIS